

עפ"ג 10986/09/17 - יקיר דרדיק נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"ג 10986-09-17

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד
כב' השופט כרמי מוסק
כב' השופטת שירלי רנר

יקיר דרדיק (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד עופר אשכנזי

המערער

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד
המשיבה

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ג'ויה סקפה שפירא) מיום 17.7.17 בת"פ 65443-11-16.

כללי

1. המערער הורשע, על יסוד הודאתו, בגדר הסדר טיעון, בזיוף שטר כסף (בצוותא) וסחר בסם מסוכן (בצוותא). הסדר הטיעון כלל הסכמה לפיה המשיבה תעתור לעונש מאסר לתקופת 13 חודשים ומאסר מותנה, והמערער יעתור לעונש של 9 חודשי מאסר ומאסר מותנה. בית משפט קמא גזר את דינו של המערער ל - 13 חודשי מאסר בפועל ושלושה מאסרים על תנאי. הערעור מופנה כנגד ההרשעה וחומרת העונש.

2. ואלה המעשים: ביום 19.7.16 מכר המערער 60 שטרות כסף מזויפים של 100 ₪ לסוכן משטרתי תמורת סכום של 2,100 ₪. ביום 26.7.16 מכר המערער יחד עם אחר סם מסוג קנבוס במשקל של 481.29 גרם נטו לסוכן משטרתי תמורת סכום של 16,500 ₪.

טענות הצדדים

3. המערער מבקש לאפשר לו לחזור בו מהודאתו, להחזיר את התיק לבית משפט קמא ולאפשר לו להוכיח את חפותו. לחלופין, המערער עותר להקלה בעונשו.

עמוד 1

ב"כ המערער טען כי המערער לטענתו עבר תקיפה מינית מצד סוהרים בעת שהיה עצור בבית המעצר במגרש הרוסים בירושלים. לאחר שהתלונן, הועבר לבית סוהר השרון, שם ספג יחס משפיל, ולפיכך, כשהגיע לדיון בבית משפט קמא, היה נתון במצב נפשי קשה ובלחץ פנימי כבד ביותר, בגינם הודה במיוחד לו. עוד נטען בהקשר זה כי בית משפט קמא ייעץ למערער שכדאי לו להודות ולא הזהיר אותו כנדרש. הוסף כי המניע היחיד בבסיס בקשת המערער לאפשר לו לחזור בו מהודאתו הוא רצונו להוכיח את חפותו, שכן המערער סיים לרצות למעלה מ - 12 חודשי מאסר מתוך 13 חודשי מאסר שנגזרו עליו והוא מודע לכך שאם ינהל התיק מחדש הוא עלול לקבל עונש חמור יותר ולחזור למאסר. משמע, שלא יצמח למערער רווח מחזרה מהודאתו, אך הוא דבק בחפותו. ולראיה, גם בדיון לקיצור עונשו בפני וועדת השחרורים של שב"ס, עמד המערער והכחיש כי ביצע את המיוחד לו למרות שהיה בכך כדי להביא לשחרורו המוקדם. מכך מבקש הסנגור ללמוד על תוספת למהימנותו של המערער.

באשר לחומרת העונש, אכן יש הסדר טיעון בין הצדדים, אך גם בתוך ההסדר יש להקל בעונשו של המערער מכמה סיבות: בית משפט קמא היה צריך לקבוע שמדובר בענין עברייני אחד, שכן מדובר באותו סוכן ואותה מערכת הפעלה; כמו כן, מתחמי הענישה שקבע בית משפט קמא היו חמורים יותר מאלה שהמאשימה העריכה בהגיעה להסדר הטיעון. בנוסף, מן הצדק היה לחפוף בין שני מתחמי הענישה. על כך הוסיף הסנגור וטען כי לאחר שבית משפט קמא אמר למערער שכדאי לו להודות, נוצרה אצלו ציפייה כי לא יגזר עליו עונש ברף הגבוה ביותר ותהיה התחשבות לקולה בגזר הדין. כמו כן, נטען כי יש להתחשב בנסיבות חיים קשות בהן גדל המערער, אותן פירט הסנגור, ובכך שלמערער אין עבר פלילי.

4. בקשת המערער לחזרה מהודאה כוללת טענות כנגד באת כוחו בבית משפט קמא אשר מונתה לייצגו מטעם הסנגוריה הציבורית, עו"ד ורד בירגר. בענין זה טען המערער לעצמו, שכן בא כוחו במסגרת הערעור, אשר אף הוא מונה מטעם הסנגוריה הציבורית, הבהיר כי נעשתה פנייה לעוה"ד ו' בירגר לצורך תגובתה לטענות המערער. לאור תגובתה והסבריה, לא ראתה הסנגוריה הציבורית להעלות טענות כנגד אופן הייצוג של עוה"ד בירגר את המערער. על כן המערער טען בענין זה, כאמור, בעצמו.

5. המערער טען כי עו"ד בירגר התנתה את מתן הייצוג המשפטי בכך שהמערער יודה במיוחד לו, היא שכנעה אותו שיש ראיות המפלילות אותו והבטיחה שאם יודה הוא יקבל טווח ענישה מקסימלי של חצי שנת מאסר. כמו כן, עו"ד בירגר פנתה לשלושה אנשי יחידת נחשון ואמרה להם לנסות לשכנע את המערער להודות באשמה. עוד טען המערער כי ביקש מעו"ד בירגר להוציא צילומים ממצלמות אבטחה ופלטי הודעות טלפוניות, אך היא סירבה, וכן לא טענה טענות שהוא ביקש ממנה לטעון.

6. ב"כ המשיבה שלל את טענות המערער. נטען כי הודאתו קבילה ואין לאפשר לו לחזור ממנה, שכן לא הוכח כי היא ניתנה תחת לחץ או מטעמים הפוגמים בחופשיות הרצון של המערער למסור אותה. נטען כי המערער אינו מהימן ואין ליתן אמון בטענותיו לגבי התנהלותה של עו"ד בירגר ולטענותיו ללחץ ולמצב נפשי קשה שהביאו אותו להודות במיוחד לו. עוד נטען כי המקרה אינו נכנס בגדר המקרים המצדיקים את התערבות ערכאת הערעור. כמו כן, העונש שהוטל על המערער חופף עם העונש שנקבע.

7. תגובת עוה"ד ורד בירגר: עו"ד בירגר פירטה כי התיק הועבר לידיה בשלב מתקדם לאחר מעצר לא קצר של

המערער, שכן המערער יוצג לפני כן ע"י סנגור אחר. עו"ד בירגר מכחישה את דבריו של המערער, טוענת כי קיימה עמו שיחות רבות, התיק היה תחת פיקוח הסנגוריה הציבורית, והיא עדכנה את הסנגוריה מעת לעת בדבר התנהלותו. עו"ד בירגר נפגשה עם המערער בבית המעצר יחד עם עו"ד נוסף, הציגה בפניו את כל חומר הראיות והביעה בפניו את דעתה המקצועית לגבי הסיכונים והסיכויים בתיק, מבלי שניסתה לשכנע אותו להודות במיוחס לו או לכפות עליו הסדר כלשהו. בשלב זה הודיע המערער כי הוא מעונין לנהל את התיק והיא נערכה לנהלו באופן מלא. כך, גם לאחר שקיבלה את הצעת המאשימה להסדר טיעון, שכן המערער דבק ברצונו לנהל את התיק. לטענתה, בדיון הראשון, לאחר שבית משפט קמא העיר הערות בפני המערער, בחר הלה להודות ולקבל את ההסדר, כפי שתועד בפרוטוקול, וללא התערבותה וללא הפעלת לחץ או שכנוע מצידה. עוד נטען כי לאחר ההודאה נדחה התיק לדיון לטיעונים לעונש ובמהלך תקופת הדחייה, לא הודיע המערער כי הוא רוצה לחזור בו מהודאתו. כך היה גם במועד הדיון ואף כשניתנה למערער זכות המילה האחרונה.

דיון

8. דין הערעור להידחות.

המסגרת הנורמטיבית בשאלת חזרה מהודאה קבועה בסעיף 153(א) **לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשנ"ב - 1982**, הקובע כי נאשם רשאי בכל שלב של המשפט לחזור בו מהודאתו: "**אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו**". סמכותו של בית משפט לאפשר חזרה מהודאה מתפרשת גם על שלב הערעור, אך באפשרות זאת ייעשה שימוש רק בנסיבות נדירות וחריגות, כגון בנסיבות שההודאה לא ניתנה באופן חופשי ומרצון, כאשר נאשם לא הבין את משמעות הודאתו או כאשר הודאה הושגה שלא כדין באופן המצדיק פסילתה. נימוק מיוחד יכול להיחשב מקום שהסנגור פעל משיקולים זרים אך, אין די בהמלצתו של סנגור לנאשם להודות שאם לא כן יהא צפוי לעונש כבד יותר, כדי להצדיק מתן רשות לחזור מהודאה (ר': ע"פ 6028/13 פלוני נ' מדינת ישראל (2013)). עוד נקבע כי לעיתוי הבקשה משקל רב וכי הדרישה ל"**נימוקים מיוחדים שיירשמו**" נועדה להגן על אינטרס היציבות, הוודאות והאמינות החיוניים להליך הפלילי (ר': רע"פ 2292/08 **שי אמסלם נ' מדינת ישראל** (2008)).

9. יישום האמור לעיל לענייננו, מוביל למסקנה כי יש לדחות את בקשת המערער לחזור בו מהודאתו. הודאתו של המערער באה לאחר שהבין את הסדר הטיעון, תוכן האישום המתוקן, לרבות אופן תיקונו כך שיימחקו ממנו אישומים 1 ו-3 ומתחם הענישה לו יטען כל אחד מהצדדים הוסבר לו היטב. זאת, כפי שעולה מפרוטוקול הדיון מיום 12.7.17, והסנגורית דאז אישרה זאת, הן בפרוטוקול אותו דיון והן במכתב התגובה שהגישה בהליך דנן. בית משפט קמא הסביר למערער כי הוא אינו כפוף להסדר הטיעון ולאחר מכן בחר המערער להודות במיוחס לו. בנוסף, לטענת המערער התקיפה אותה עבר התרחשה בחודש מרץ ואילו הסדר הטיעון התקיים ארבעה חודשים לאחר מכן.

10. תיאור התפתחות ההליך כמפורט לעיל ועיון בפרוטוקול הדיון מלמדים באופן ברור כי המערער היה מודע לתוכן ההסדר ומשמעותו והביע את הסכמתו לכך. המו"מ נמשך על פני פרק זמן ולא היה בחטף, הוא יוצג על ידי סנגורית אחת לאורך כל החלק המשמעותי של ההליך הנוגע להסדר הטיעון ולא הונחה כל תשתית, ולו מינימלית, לכך שאחד הצדדים הונע ממניעים זרים או כי המערער היה שרוי בלחץ נפשי כה עז ששלל ממנו את רצונו החופשי והבנתו את המתרחש. כמו כן, גם חמישה ימים לאחר מכן, בשלב הדיון בטיעונים לעונש, עמד המערער בהודאתו זו ולא ביקש לחזור

ממנה. בקשתו לחזור בו מהודאתו הגיעה בשלב מאוחר מאוד, בערעור דנן, **שהגיש המערער ביום 6.9.17, בחלוף למעלה משנה בה ריצה עונש מאסר** שעמד להסתיים כחודש לאחר מכן. נסיבות אלה אך מעלות תמיהה והמערער לא שכנע בכנות בקשתו. עיון בפרוטוקול ועדת השחרורים אנו תומך בטענת המערער כי אילו הודה במיוחס לו היה בכך כדי להביא לשחרורו המוקדם. כמו כן, טענותיו של המערער כנגד עו"ד בירגר דינן להידחות. הטענות לא הוכחו ולא נמצא להן בסיס בתיק בית משפט קמא, כאמור לעיל. לפיכך, בעניינו של המערער לא נתקיימו הנסיבות החריגות המצדיקות להתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו.

11. באשר לעונשו של המערער, וכפי שנאמר לעיל, בית המשפט אינו כבול בהסדר הטיעון וממילא לא חרג ממנו. כמו כן, אין מקום להתערב בקביעה כי מדובר בשני אירועים נפרדים המצדיקים קביעת מתחמים נפרדים, משום שמכתב האישום עולה כי מדובר בפרקי זמן נפרדים, תחומי עבריינות שונים, מעשים ועסקאות נפרדים.

לזכות המערער עומדת הודאתו במיוחס לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים וכן נסיבות חיים קשות, אותן פירט סנגורו בפנינו. יחד עם זאת, לחובת המערער נזקפת חומרת העבירות שביצע. בית משפט קמא עמד על הערכים המוגנים שנפגעו ממעשיו של המערער. בנסיבות ביצוע העבירות דנן עולה כי מידת הפגיעה הנה חמורה, ובכלל זה יש להתחשב במספר השטרות המזויפים שנמכרו, כמות הסם שנמכרה והתמורה שהתקבלה בכל עסקה. כמו כן, מכתב האישום המתוקן עולה כי העסקאות בוצעו לאחר תיאום ותכנון מראש. בעסקת הסמים מדובר במשא ומתן של ממש שקדם לעסקה והעסקה התבצעה בשלבים, תוך שהמערער נמצא בקשר עם שותפו האחר. בנוסף, בעברו של המערער שתי הרשעות קודמות בעבירות רכוש ואלימות. לפיכך, בנסיבות דנן, העונשים שקבע בית משפט קמא מקובלים עלינו ולא מצאנו מקום להתערב בהם.

אשר-על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, י"ח חשוון תשע"ח, 07 נובמבר 2017, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

שירלי רנר, שופטת

כרמי מוסק, שופט

**רפי כרמל, שופט
אב"ד**